

LESNI DELAVEC

Glasilo Osrednjega društva lesnih delavcev

Izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu. — Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Šelenburgova ulica šte. 6/II, desno. — Naročnina stane letno 26 Din, pol-oleta 13 Din, četrletno 650 Din, posamezna številka stane 1 Din. — Oglasi se za milimeter prostora v dolžini širine enega stolpca pri enkratni objavi nčunajo po 2, pri trikratni objavi po 1:80 in pri večkratni objavi po 1:40 Din. — Nefrankirane ali premalo frankirane dopise se ne sprejema. — Rokopisi se ne vračajo. — Reklamacije so poštnine proste.

Štev. 8.

Ljubljana, dne 15. aprila 1925.

Leto IV.

Lesni delavci, pripravite se na dostojno proslavo 1. maja!

Ne bo šlo.

V mariborski kaznilnici so, da zaposle kaznjence, poleg drugega inštalirali tudi mizarstvo, ki se je polagoma razvila v obrat tovarniškega značaja. Ni dvoma, da je treba kaznjence zaposliti; nikakor pa ne tako, da kaznilnica uganja umazano konkurenco, kakor se to glede mizarke stroke dogaja od strani mariborske kaznilnice. Jasno je, da delodajalci kakor tudi mizarški pomočniki s tako tovarno, kakor je mizarstva v mariborski kaznilnici, kjer imajo delavce zastoj, ker se ves zavod vzdržuje iz javnih sredstev — torej potom davkov — konkurirati ne morejo. Noben pameten človek ne bi imel ničesar proti temu, če bi se uprava kaznilnice glede uposlitve kaznjencev omejila na svoje lastne potrebe, pod nobenim pogojem pa ne bi smela prevzeti kakršnakoli dela ali naročila za privatnike. Sigurno bi zadostovala za zaposlitev kaznjencev domača potreba zavoda, osobito še, ako bi se pri takih zavodih ustanovile zadostno velike ekonomije, ki bi zadostovale prehrani celega zavoda.

Ministrstvo pravde kakor tudi uprave kaznilnic se bodo hote ali ne hote morale pečati s primerno reformo glede zaposlitve kaznjencev. Na noben način namreč ne bo šlo, da bi mizarški mojstri s pomočniki vred prispevali potom svojih davkov za vzdrževanje kaznilnic in da bi jim uprave teh kaznilnic z umazano konkurenco odjedali zaslužek in kruh.

Kakor zvemo, se je zadruga mizarških mojstrov z nevzdržnimi konkurenčnimi razmerami od strani mariborske kaznilnice pečala in je vložila na merodajna mesta tozadevni protest. Mi v polni meri priznavamo opravičenost takega protesta in ga bomo tudi z naše strani potom lastnega protesta podprli. Ne moremo mirno gledati, da bi cela vrsta mizarških pomočnikov tavalala okoli brez dela in jela in samo radi tega, ker se zdi sedanjí način zaposlitve kaznjencev upravam kaznilnic komodnejši. Uporaba revežev v kaznilnicah v umazane konkurenčne svrhe napram revežem v mizarških delavnicah je vsekakor tudi skrajno nemoralna.

Rekli smo, da zadruga mizarških mojstrov v Mariboru proti umazani kaznilniški konkurenci protestira, kaj pa zadruga mizarških mojstrov v Ljubljani? — Tudi v ljubljanski justični palači se v enem izmed zadnjih traktov nahaja kompletan tovarniški obrat mizarke stroke. Ako imaš priliko in prideš nekoliko bližje, slišiš veselo brenčanje mizarških strojev vsake vrste. In le tepec bi moral biti tisti, ki bi verjel, da ljubljanska justična palača za svojo potrebo rabi cel mizarški obrat tovarniškega značaja. V Ljubljani se torej od strani kaznilnice, ki tvori velik del justične palače, uganja ravno taka umazana konkurenca kakor v Mariboru. V Ljubljani se dogaja celo to, da večinoma vsi mali mizarški mojstri, ki nimajo svojih strojev, vozijo surov les v kaznilniško mizarstvo delavnico, kjer ga

po potrebi žagajo, oblajo, vrtajo, kelajo itd. s pomočjo kaznjencev! In da se tem malim mojstrom zaračuna za porabo strojev čim manj, prinašajo kaznjencem skrivaj žganje, s čemer kaznjence le še bolj demoralizirajo. Zadruga mizarških mojstrov v Ljubljani pa je napram tej rakrani gluha in slepa.

V Št. Vidu in Vižmarjih pri Ljubljani se nahaja neštevilno polkmetov, polmizarških ne mojstrov pač pa „fušarjev“, ki so v svoji gorostastni konkurenci tako nesramni in umazani, da izgleda kakor bi mizarstvo stroko, ki itak že trpi kakor še nikoli, za vsako ceno hoteli upropastiti. Veliko število je teh „kravtarjev“ v Št. Vidu in Vižmarjih, naravnost velikansko število pa je vajencev, ki jih ti „mojstri“ zaposlujejo. Temu nasproti je mizarški pomočnik v Št. Vidu in Vižmarjih skoraj bi rekli bela vrana. To, kar ti mojstri „plačajo“ vajencem, niti vpoštev ne prihaja, in ker obenem tudi kmetujejo, so njihovi izdatki tako minimalni, da se z režijskimi stroški mizarkega mojstra v Ljubljani niti od daleč ne dajo primerjati. In da ti vižmarski „mojstri“ še lažje izidejo, niti vseh vajencev ne prijavijo k bolniškemu zavarovanju. Tega gotovo ne store zato, da bi jih morda bilo sram, da delajo s tolikimi vajenci, ampak zato, da si še prispevke prihranijo, ki bi jih po zakonu sicer morali plačevati.

Zadruga mizarških mojstrov v Ljubljani ne vidi ničesar in ne sliši ničesar, čeprav bi imela silno velikega, koristnega in hvaležnega posla. Da pa ne bomo delali zadrugi krivico, moramo reči, da ta zadruga, čeprav se ne strinjajo s tem vsi njeni člani, vendarle nekaj tuhta. Gospod Bernik, ki je prevzel dedščino po gospodu Petrovičju in ki je sedaj načelnik zadruga, bi se očitno sicer rad izkazal. Najbrže se zaveda, da ni nekaj v redu, pa ne ve, za katerim grmom tiči zajec. Izgleda, da obzorje sedanjega gospoda načelnika mizarke zadruga ni ravno preobširno, ker bi se drugače v svoji kratkovidnosti gotovo ne bil spravil nad plače mizarških pomočnikov. Sedanji načelnik zadruga mizarških mojstrov v Ljubljani g. Bernik je v družbi s svojim kompanjonom g. Trinkom prišel do prepričanja, da so „previsoke“ plače mizarških pomočnikov krive, da se mizarški stroki tako slabo godi! Predaleč bi nas vodilo, ako bi hoteli navajati mnogoštevilne in najraznovrstnejše momente, ki se jih pri razpravi o krizi v mizarški stroki ne sme prezreti. Čudimo se le naravnost nedosežnemu pogumu g. Bernika, da se je upal, kaj takega trditi, ne da bi se bal, da bo s tako trditvijo pri vsakem človeku, ki le količkaj pozna sedanjó občo gospodarsko situacijo, vzbudil pomilovalni nasmeh. Ljubljanski mizarški pomočniki svojih zahtev nikoli niso pretirali, to mora sam gospod načelnik zadruga priznati, če bo hotel biti le količkaj objektiven. Ljubljanski mizarji se nikoli niso postavili na stališče negacije položaja mizarke industrije v Ljubljani, in kdor pozna le količkaj prilike, mora priznati, da so včasih bili

celo preveč popustljivi, kar je zakrivilo, da so s svojimi plačami napram drugim krajem v državi zaostali. Ako bi to ne bil slučaj, bi vsaka konkurenca ljubljanske mizarske industrije z drugimi podjetji drugih krajev bila nemogoča. Iz ljubezni do mizarskih mojstrov ali pomočnikov v Ljubljani podjetniki v Zagrebu, Beogradu itd. sigurno ne oddajajo mizarska dela v Ljubljano. Če pa je navzlic vsej potrpežljivosti ljubljanskih mizarjev zavlada stagnacija in kriza, tega gotovo niso krivi oni. Vrh tega prihaja v poštev, da so redki tisti mizarji, ki v tej zimi niso delali samo po šest ur in celo še manj dnevno. Pri trvdki Bernik in Trink se še danes dela po šest ur na dan. Mi to razumemo in če že ni drugače, pravimo, da je vsekakor boljše začasno potpeti, kakor pa povečavati brezposelnost. Ni treba biti poseben matematik, da ne bi človek na prav enostaven način preračunal kako so to zimo bili udarjeni ravno ljubljanski mizarji. Sedaj pa prihaja gospod Bernik kot načelnik zadruga in prične agitirati med mojstri, naj bi se mizarjem znižalo plače in to menda kar za celih 20%!!!

Čudno, da se je porodila ta nesrečna misel ravno v glavah gg. Bernika in Trinka, ki bi najbolj morala vedeti, da bi izvedba takega namena izgledala ravno tako, kakor če bi kdo hotel beraču ukrasti malho, da še zadnjih par šuhih skorjic ne bo imel kam shraniti. Dobro, da je večina mizarskih mojstrov, zlasti večjih, idejo gospoda Bernika odklonila. Če ne gospoda Bernik in Trink, so se vsaj drugi zavedali, da bi po gospodu Berniku zamišljeni nastop proti mizarjem pomenil pahniti vso mizarsko industrijo ljubljansko v kaos medsebojnih borb, kojih posledice bi v sedanji kalamiteti lahko bile nepregledne in kojih žrtev bi lahko nemara postala ravno trvdka Bernik in Trink.

Mizarski pomočniki ne želimo nikomur ničesar slabega. Izjavljamo pa, da je popolnoma izključeno in nemogoče zahtevati od nas, da bi od naših itak prenizkih plač, ki od daleč še niso dosegle vrednosti predvojnih plač, bili v stanu popustiti le eno paro. Zgubiti v tej mizeriji itak ne moremo ničesar, zato se pa tudi ne bomo ustrašili nobene žrtve za obrambo našega zaslužka. Sicer pa upamo, da bosta gospoda Bernik in Trink vso stvar nekoliko natančneje premislila, in če to storita se jih bo potem gotovo lotilo čustvo, ki povzroča rdečico v obrazu.

Dela in nalog ima zadruga mizarskih mojstrov v Ljubljani mnogo. omenili smo že problem kaznilnic, nezaslišano zlorabo vajencev v svrhu umazane konkurence v Št. Vidu in Vižmarjih, nadalje pride v poštev vprašanje prevozne tarife za mizarska dela po železnicah itd. Takega dela in takih nalog je silno mnogo in hvaležnejše bi bile kakor pa mizarskim pomočnikom praskati zadnji grižljaj kruha iz ust. Mi izjavljamo, da smo pripravljeni vsako pametno akcijo mizarske zadruga, v kolikor ne bo nasprotovala našim interesom, celo podpirati. Krajšati si pa naših preskromnih plač ne damo.

Tako torej ne bo šlo.

Delavska zakonodaja.

Pravilnik o higijenskih (zdravstvenih) in tehničnih varnostnih odredbah v podjetjih.

Šesto poglavje.

Predpisi glede požara.

§ 51.

Obče odredbe.

Podjetja morajo ukreniti vse, česar je treba, da se požar, ki bi nastal v podjetju, zaduši že v začetku.

Posebna navodila morajo biti izobešena v vseh delovnih prostorih; obsežati morajo ravnanje ob požaru. Navajati morajo porazdelitev gasilnega materiala in način, kako se uporablja, nadalje imena oseb, določenih za reševanje.

Občasno se morajo vršiti poizkusi z uporabo gasilnega materiala in z vežbanjem oseb, določenih za reševanje.

Omenjeno navodilo se pošlje inspektorju dela v pregled.

Šef podjetja mora skrbeti za njegovo izvrševanje.

§ 52.

Rešilne lestve.

Poleg zasilnih izhodov, omenjenih v § 48., morajo podjetja, ki uporabljajo posebno zapalne tvarine (tekstilna industrija, industrija

Brezposelnost in brezposelne dajatve.

V mizarski, v lesni stroki vlada najhujša brezposelnost. Tedne, mesece že čakajo brezposelni mizarji na delo, na zaslužek. Zaman sprašujejo družinski očetj pri mizarskih mojstrih, pri lesnih podjetnikih za delom, za zaslužkom. Pa, ker je prenehalo vsakršno stavbno gibanje, ker je neprimerna in nesposobna „gospodarska politika“ zavrla lesni izvoz, počivajo stroji v mizarskih delavnicah, rjavé skobelniki in sekire. Lesni delavci pa stradajo, obupavajo in ž njimi stradajo otroci, nedolžni, majhni otrociči.

Kdo more tajiti, da ni sedanja občutna brezposelnost posledica akutne pridobitne krize? Kdo si še upa trditi, da je za pridnega človeka še vedno za vsakim grmom zajec in pod vsakim kamnom cekin?

Zato je globoko upravičena zahteva delavskega razreda, da zajamči delavcu naporno, slabo plačano delo vsaj slabo preskrbo ob času pridobitne krize, ob času, ko delavec dela dobiti ne more.

Za čas nezakriviljene brezposelnosti zahteva delavec izvedbo zavarovanja za brezposelnost. Kakor je delavec zavarovan ob boleznih, ko mu bolezen onemogoča zaslužek, tako mora biti delavec zavarovan ob brezposelnosti, ko mu po kapitalističnem družabnem redu povzročena gospodarska kriza onemogoča zaslužek.

In v naši državi imamo že prve početke zavarovanja za brezposelnost. Ti početki so sicer skromni, so sicer nezadostni, vendar je vsaj uveljavljen princip: delavec ima pravico do dajatev tudi v času, ko je sicer delazmožen, ko mu pa ni mogoče dobiti dela in zaslužka iz vzrokov, ki leže v gospodarskih razmerah.

Ministrstvo za socialno politiko je izdalo na podstavi pooblastila po členu 110 finančnega zakona za leto 1922/1923 naredbo o pobiranju in uporabljanju prispevkov za borzo dela.

Po tej naredbi pobirajo okrožni uradi zaeno s prispevki bolniškega zavarovanja za borzo dela tedenski prispevek, ki znaša 1.8% enodnevne zavarovane mezde. Ta prispevek plačuje na polovico delavec, na polovico pa delodajalec.

V posebnem odstavku pa določa ta naredba: iz $\frac{2}{3}$ letnih čistih dohodkov iz prispevkov za borzo dela se sklada posebna prihrana za zavarovanje nezaposlenega delavstva ob pridobitni krizi. Način, kako se uporablja ta vsota, predpiše minister za socialno politiko s posebnim pravilnikom za podpiranje delavcev ob pridobitni krizi.

Po tej naredbi so začeli okrožni uradi za zavarovanje delavcev že 1. januarja 1923 predpisavati in nabirati prispevke. Toda minuli sta dve leti in delavstvo, ki je brez posla, še danes od teh prispevkov ni dobilo niti ficka.

Ne bomo pretiravali, če trdimo: okrožni urad za zavarovanje

papirja, industrija razstrelil i. dr.) in so nameščena v večnadstropnih zgradbah, še na vsakem višjem nadstropju postaviti potrebno število rešilnih lestev iz negorljive tvarine.

Dohod k lestvam mora biti lahko mogoč skozi posamezna okna delovnih prostorov.

Ta okna morajo biti označena z rdečo barvo.

Uporabljanje vode pod pritiskom.

Omenjena podjetja morajo biti razen tega opremljena z instalacijo za vodo pod pritiskom z zadostnim številom črpalk in brizgalnic, ki morajo biti na primernem mestu pripravljene.

Vrata, zavarovana zoper ogenj.

Vrata med delovnimi prostori, v katerih se hranijo zapalne tvarine, morajo biti železna in zavarovana zoper ogenj tako, da je med železnimi krili vložena izolacijska snov.

Namesto črpalk in brizgalnic se sme uporabljati v vsakem delovnem prostoru na stropu postavljen vod z več odprtini, ki so normalno zaprte s svinčnimi zamaški.

Če nastane požar, se švinčeni zamaški raztope in voda, ki je pod pritiskom, začne brizgati.

Kakor v teh tako se priporoča tudi v ostalih podjetjih, uporabljati potrebno število „minimaksov“ ali podobnih aparatov.

delavcev v Ljubljani je zbral v dveh letih na teh prispevkih najmanj dva milijona dinarjev! Dva milijona dinarjev bi sicer bede, po brezposelnosti povzročene, ne odpravila, vendar pa znatno omilila. Sedaj pa se steka ubrani denar v Hipotekarno banko in zanj se tepejo kapitalisti, spekulant in trgovci. Za denar, ki so ga od svojega slabega zaslužka plačali delavci, se tepejo verižniki in spekulant.

Zavarovanje za brezposelnost se je izpremenilo v zavarovanje cenjenih kreditov!

Borze dela pa plačujejo brezposelnim miloščine, ki jih dovoljuje državni proračun in — gotovo trdimo preveč, če rečemo, da je borza dela v zadnjih treh mesecih izplačala 10.000 dinarjev na brezposelnih podporah.

Taka je jugoslovanska politika!

Kaj čuda, če si brezposelni delavec skuša oskrbeti dohodek na drug način.

Ko delodajalec napove ustavitev obrata, ko umre ogenj v peči, se javi delavec pri zdravniku, pa poizkusi dobiti dajatve na račun bolniškega zavarovanja. Dasi dobro ve, da ni delanemožen vsled bolezni, marveč je brez posla vsled pomanjkanja dela.

Ker pa so sredstva bolniškega zavarovanja namenjena le za obolele, odmerjena le za bolniško podporo, so porasle bolniške dajatve preko normalne meje in porasle dajatve resno ogrožajo bolniško zavarovanje.

Ogoljufan po vladajoči družbi, izkorišča delavec bolniško zavarovanje na račun brezposelnosti! Za brezposelnost ubrani denar pa se izplačuje špekulantom!

V časih gospodarske krize plačuje bolniško zavarovanje dajatve v taki izmeri, ki bi bila v času bolezenske epidemije komaj umljiva. Če pa bo izbruhnila resnejša bolezenska epidemija, bo bolniško zavarovanje odpovedalo, bo propadlo, ker jo prekomerno izčrpavajo v brezposelnosti.

Da delavci tako delajo, tega niso sami krivi. V silobranu je vsako sredstvo dopustno in opravičljivo. Vendar pa so delavci dolžni, da zahtevajo: za brezposelnost ubrani denar pritiče brezposelnim delavcem, ne pa špekulantom!

Kdor bo premislil gornje navedbe, bo tudi razumel poostrene mere bolniške kontrole. Ker hočejo zavarovalni zavodi očuvati delavskemu razredu bolniško zavarovanje, zato so morali poostriti kontrolne mere. Delavci zato ne ravnavo pravilno, če napadajo kontrolne organe bolniških blagajn, mesto da bi z vso brezobzirnostjo napadli one, ki jim zadržujejo vplačane prispevke za brezposelno zavarovanje.

Zlo tiči v zadržavanju teh prispevkov. Če bi našli ti prispevki zopet pot nazaj k onim, ki so vsled brezposelnosti pomoči potrebni, bi padlo število onih, ki nepravilno prejemajo bolniške podpore. Potem pa bi lahko nudila bolniška blagajna zadostno oskrbo, zadostno pomoč obolelim, ker bi ne krila z bolniškimi prispevki tudi precejšnjih izdatkov na brezposelnih dajatvah.

Sedaj pa je v nevarnosti bolniško zavarovanje, ker špekulirajo z denarjem, ubranim za brezposelno pomoč, razni verižniki in tudi vladni politiki.

Iz obratovališč.

V kolikor je Delavska zbornica sporočila tajništvu Osrednjega društva lesnih delavcev, je prejela na njeno vlogo od gozdarske uprave kneza Auersperga v Kočevju odgovor, v katerem javlja, da je „nekaterim“ delavcem plače zvišala. Ob enem je gozdarski urad tudi sporočil, da so vsi delavci v Glažuti v znak zadovoljstva podpisali neko tozadevno izjavo. Mi do teh „prostovoljnih“ podpisov take izjave nimamo prave vere. Čemu so bili sploh potrebni podpisi? Če je kdo zadovoljen, mu ni treba predlagati, da to podpiše. Že to, da se je delavcem predložilo take izjave v podpis, odkriva težko vest onih, ki take podpise zahtevajo. Sicer pa bo še prilika govoriti o tem, ko se bo ves položaj na licu mesta razbistril.

*

V Ljubljani je pri Stavbeni družbi izvedena ponovna redukcija mizarjev. Pri Stavbeni družbi, kjer je svoječasno bilo zaposlenih do 50 mizarjev in strojnih delavcev, je nazadnje ostalo samo še 7 mizarjev in še ti so pred velikonočnimi prazniki dobili vsi odpoved. Po dvakratnem posredovanju, katerega se je poleg nekaterih pri-

zadetih mizarjev udeležil za Osrednje društvo lesnih delavcev tudi sohr. Bradeško in za Delavsko zbornico sodrug Tokan, se je uredilo končno stvar tako, da najstarejši štiri mizarji ostanejo nadalje v delu, dočim so ostali trije odpuščeni. Vendar pa se je izvršil odpust zadnjih treh pod pogojem, da jim bo družba naklonila nekaj podpore in da imajo prednost pri zopetnem sprejemanju. Zaenkrat Stavbna družba nima nobenega mizarkega dela.

Značilno je, da se je Stavbna družba oferirala prevzeti neko mizarso delo za ceno 75.000 Din in da se je v Ljubljani našla neka druga tvrdka, ki je to dolo prevzela za 54.000 Din! Gospodje delodajalci se torej prekašajo v cenejšem prevzemanju dela; pri tem pa najbrže pozabljajo, da bodo s takim postopanjem ugonobili v prvi vrsti sebe same in da bodo ob enem tudi vso stroko diskvalificirali. Čudno, čudno izgleda sedaj, včasih se je spomladi na vseh koncih in krajih odpiralo delo, delavci so se iskali in sprejemali v delo, sedaj pa po zimi nič, še manj pa spomladi.

*

Kakor se nam poroča iz Prevalj, je bilo na tamošnjem lesno-industrijskem podjetju delniške družbe „Korotan“ dne 16. marca t. l. odpuščenih 15 delavcev in 6 delavk, skupaj torej 21 oseb.

Položaj na lesnem trgu.

Zaradi znižanja transportne tarife za les, predvsem za oni, ki se izvažajo iz Slovenije proti Sušaku, se je položaj na našem lesnem trgu v splošnem zboljšal. Iz Italije zopet dospevajo naročila. Največji naš konkurent na zunanjih tržiščih je sedaj Romunija zaradi svojih nizkih cen. Glede hrastovine nam Romunija ne konkurira, ker je romunska vlada izvoz hrastovega lesa zabranila. Nadaljni razvoj kupčije je odvisen pred vsem od tega, kakšna bo letos gradbena sezona pri nas in v državah, ki običajno kupujejo potreben les v Jugoslaviji.

Vestnik organizacije.

V Starem trgu se je vršil dne 29. marca t. l. zaupniški sestanek lesnih delavcev, katerega so se udeležili tudi nekateri delavci, zaposleni na lesnoindustrijskem podjetju g. Kovača. Na sestanku je poročal o gospodarski krizi, brezposelnosti in sedanjem položaju sploh s. Bradeško. H koncu je zbranim sodrugom priporočal, da si vstvarijo močno strokovno organizacijo. V resnici bi bilo želeli, da bi vsi lesni delavci celega kraja kot en mož pristopili, ker ni misliti, da bi drugače lesni delavci sploh kdaj kaj veljali in končno je strokovna organizacija vendarle tista ost, okoli katere se suče vsa usoda lesnih delavcev. Zato na delo in uspehi gotovo ne bodo izostali.

Na Milanovem vrhu se je dne 28. marca t. l. vršil shod članstva podružnice lesnih delavcev, na katerem je s. Bradeško iz Ljubljane orisal sedanjo situacijo s posebnim ozirom na delavski položaj. S. Bradeško se je že precejkrat potrudil na Milanov vrh z namenom, da bi tamošnje lesne delavce kar se tiče strokovne organizacije utrdil, toda zdi se, da ves njegov trud ni rodil onega uspeha, kakršnega bi v interesu prizadetih lesnih delavcev samih bilo želeli. Tudi na Milanovem vrhu se je pričela javljati največja sovražnica — brezposelnost, kar je povzročilo, da je nastal položaj za lesne delavce, ki vsekakor ni zavidanja vreden, brezupen. V takem kritičnem položaju bi vsakdo pričakoval, da se bodo vsi delavci tesno oklenili svoje strokovne organizacije, da si v slučaju potrebe zagotovijo njene podpore. Izgleda pa, da je na Milanovem vrhu ravno narobe. V najbolj kritičnih momentih lesni delavci v tem kraju na edino svojo zaslombo pozabljajo! Na žalost je treba priznati, da na takih razmerah, kakršne vladajo ravno na Milanovem vrhu, nosi tudi delavstvo doberšen del krivde in to vsled preobila zauživanja alkohola! Žalostno je, da mnogi zapravljajo ves svoj prosti čas pri pijači, za katero zapravljajo svoje krvavo zaslužene groše in se vrhutega še telesno in duševno ubijajo. Nadalje je žalostna resnica, da tam, kjer je alkohol takorekoč neomejen gospodar, med delavstvom ni sporazuma, ni sloge in ni solidarnosti, ker baš ta alkohol vsako dostojanstvo človeka uničuje. Kjer pa razsaja alkohol, tam delavske solidarnosti iščeš zaman, kajti tam ni prostora

za resnično proletarsko, razredno strokovno organizacijo, tam je gospodar demon alkohol, ki polagoma, toda sigurno koplje svojim žrtvam gospodarski, fizični in moralni grob.

Sodrugom na Milanovem vrhu kličemo: zapustite pot pogube, dokler je še čas! Osebito uidevni in treznomisleči sodrugi naj si prizadevajo, da se napravi rakrani v obliki pijančevanja konec, potem bo tudi interes za strokovno organizacijo drugačen.

Gospodarstvo.

Mednarodni lesni kartel. Že dalj časa se pojavljajo v srednjeevropskem časopisu vesti o mednarodnem lesnem kartelu, kakor je pred vojno obstojala na Dunaju delniška družba „Akordo“, ki je regulirala cene lesu. K taki novi družbi, ki bi po najnovejših brzojavnih vestih regulirala predvsem cene rezanemu lesu, bi pristopila lesna industrija Sedmograške in Romunije, potem pa tudi Slovaška in Jugoslavija. Družba bi tudi skrbela za vnovčevanje lesa.

Zasebni kapital v Rusiji. Državni strankin svet v Moskvi se je odločil za sodelovanje privatnega kapitala v gospodarstvu. Med debato so ugotovili, da je dovedlo zatiranje privatnega kapitala v prilog državnemu gospodarstvu državo v težko gospodarsko krizo. Med drugim so sklenili, da bodo znižali izredno visoke davke in da bodo dali zasebnim tvrdkam bančne privilegije nazaj. S temi odredbami je v praksi pripuščen zopet zasebna trgovina. Ljudski komisariat za finance je dobil nalog, da izdela načrt za olajšavo davčnega vplačevanja po zasebnem kapitalu. Polagoma bo vse zopet tako, kakor je bilo včasih.

Popravek.

Kakor se nam iz merodajne strani poroča, se je gospodu Čučku s člankom, katerega smo o njem priobčili v zadnji številki našega lista, zgodila krivica. Ker pa nočemo delati krivic nikomur, tudi gospodu Čučku ne, njemu storjeno krivico popravljamo.

Beležke.

Ljubljanska kreditna banka je imela v soboto dne 4. aprila t. l. svoj 25. letni občni zbor. Gospodje delničarji so bili gotovo veseli, kajti iz računskega poročila je bilo med drugim posneti tudi to, da znaša čisti dobiček Ljubljanske kreditne banke za leto 1924 8.690.369,74 Din. Na občnem zboru si je peščica akcionarjev na vzajem kadila, češ, kak blagoslov je postala ravno Ljubljanska kreditna banka za narodno gospodarstvo na Slovenskem. Res je, da je Ljubljanska kreditna banka kakor vse ostale banke pravi blagoslov, toda za maloštevilne akcionarje, ki potem svojega bančnega aparata narodnemu gospodarstvu pijejo kri kakor vampirji. Gospodarstvo je pri tleh, trgovina ne gre, dela ni in brezposelnost delavstva narašča, a navzlic temu si malo številke bankirskih hajankov razdeljuje več kot osem in pol milijona dinarjev!

Zborovanje mednarodnega sveta dela. Mednarodni svet dela je odobril začasni proračun za leto 1926. Francoski delegat je predlagal, da se uvede osemurni delavnik tudi pri trgovski mornarici. Proti predlogu so se postavili zastopniki britanskih delodajalcev. Za osemurni delavnik pri trgovski mornarici je govoril tudi italijanski delegat ter poudarjal, da ne sme biti nobena delavska kategorija izključena od onih socialnih dobrin, ki jih je prinesel doseženi razvoj družbe. Pri glasovanju je bilo oddanih enako število glasov za in proti predlogu; radi tega ni bil uvrščen med dnevni red.

Delavsko starostno zavarovanje od 1. julija 1925. Ravnateljstvo Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu je na svoji zadnji seji sklenilo, da se s 1. julijem t. l. oživotvori zavarovanje delavcev za starost, smrt in onemoglost. Kakor znano, se je ta panoga delavskega zavarovanja uzakonila s splošnim zakonom o delavskem zavarovanju, a se je izvedba iz tehnično-organizacijskih razlogov odgodila najkasneje do 1. julija 1925. Ta rok se sedaj približuje, zato je OUZD ukrenil vse potrebno, da se more določeni dan brez ovir začeti z zavarovanjem. Ravnateljstvo Osred-

njega urada je dalje na svoji zadnji seji odobrilo proračune posameznih krajevnih organov in izvedlo končno teritorialno razdelitev teh organov.

V Belgiji je pri volitvah v državni zbor, ki so se vršile začetkom tega meseca, število socialističnih poslancev od 68 naraslo na 77. V vseh kulturnih državah, kjer se vrše volitve ali kaj podobnega, se povsod opaža naraščanje socialističnih glasov.

Brezposelnost sveta.

„Moody's Service“ priobčuje cenitev brezposelnih v najvažnejših deželah sveta v začetku letošnjega leta. Škoda, da Jugoslavija ni zraven. Vrsta gre od zgoraj navzdol tako, kakor pride relativno število brezposelnih. Velika Britanija 1.160.000 (na tisoč ljudi pride 25,9 brezposelnih), Avstrija 130.000 (20), Zedinjene države 2.100.000 (19,1), Rusija 1.300.000 (9,9), Danska 28.000 (8,3), Nizozemska 66.000 (9,3), Norveška 21.000 (7,6), Poljska 155.000 (5,7), Nemčija 436.000 (7,3), Avstralija 33.000 (5,6), Čehoslovaška 73.000 (5,4), Italija 155.000 (3,4), Ogrska 26.000 (3,3), Švedska 17.000 (2,9), Švica 9.000 (2,4), Belgija 18.000 (2,4), Kanada 11.000 (1,2), Finska 2000 (0,5), Francija 12.000 (0,3).

Zanimivo je primerjanje med prijateljicami Francijo in Veliko Britanijo; v Franciji najmanjša brezposelnost, v Veliki Britaniji največja. Zanimivo je nadalje, da je v Zedinjenih državah število ljudi brez dela tako veliko; to nikakor ni v skladu z ugodnimi poročili, ki prihajajo od tam. Seveda je pa to vse samo cenitev, ker ali nima dosti dobrih statistik, ali je pa v raznih državah pojem brezposelnosti različen. Nekje vzamejo število brezposelnih zelo strogo, računajo jih že takrat, še delajo že par dni na teden; drugod zopet je brez posla tisti, ki sploh nima nobenega dela, niti za uro ne. Pa naj bo tako ali tako, v gornjih številkah tiči neizrečeno veliko socialne bede. Najbolje se je začela otesati Italija, ki je od leta 1921 do konca 1924 znižala število brezposelnih od pol milijona na 155.000. V Franciji jih pa sploh nikoli ni bilo veliko.

Zahvala.

Podpisani sem od centralne uprave našega Osrednjega društva ob priliki moje preselitve prejel 75 Din preselilne podpore, za kar se tem potom centralni upravi najtopleje zahvaljujem. Ob enem pozivljem vse lesne delavce, zlasti one na Milanovem vrhu, da se Osrednjega društva lesnih delavcev kot naše strokovne organizacije opriljejo z vso ljubeznijo, ker nam je ta strokovna organizacija potrebna kakor vsakdanji kruh.

S. Lipovec, Milanov vrh.

Podpisana se najlepše zahvaljujem vsemu delavstvu tvrdke „Drava“ in tudi uradništvu te tvrdke, posebno pa g. inž. Pibrovu in sodrugu Kapunu za nabrani znesek Din 393,50, katerega sem kot podporo ob času nezgode, ki jo je na kržni žagi utrpel moj med tem že umrl mož. Najlepša hvala tudi tvrdki „Drava“ za pettedensko podporo po 100 Din.

Jožefa Vavpotič, Maribor.

Dramatični odsek „Svoboda“ Vič-Glince se najpripravejšje zahvaljuje Dramatičnemu odseku v Starem trgu pri Raketu ob priliki našega gostovanja dne 29. marca t. l. z veselomigro „Poslednji mož“ za njih gostoljubnost in pristrčni sprejem.

Upamo, da smo si upostavili s tem dobre vezi in nam bo v bodoče možno skupno sodelovanje na polju dramatike.

Najpripravejšje se zahvaljujemo tudi cenjenemu občinstvu za obilen obisk.

Največjo zahvalo pa izrekamo s. Dimicu, njegovi soprogi in vsem ostalim sodrugom in sodružicam za vso postrežbo in njihovo požrtvovalnost.

Prežeti veselja in zadovoljstva, da smo Vas zadovoljili tudi z naše strani, Vam kličemo: „Živeli Stari tržanje, živela dramatika.“ Ob priliki zopetno svidenje.

Glince, dne 31. marca 1925.

Odbor.

Laestnik in izdajatelj „Osrednje društvo lesnih delavcev“ v Ljubljani. Odgovorni urednik Kavčič Tomaž. — Tiskarna J. Pavliček, Kočevje.